

Dr. Rimasetter Róbert

Budapest

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
Romániában

Egész évre	— —	850
Félévre	— —	460
Negyedévre	— —	240
Egy hónapra	— —	85
Egy szám ára pályaudvaron és vidéken is 4 lej		
Bukarestben	— 5.—	

Csehszlovákiában

Egy hónapra	— —	35.—
Egy szám	— —	1-50

1925 augusztus 21 Péntek

Ciuj-Kolozsvár * VIII. évfolyam * 192 szám

5685. Elul 1

Zavartalanul ülésezik a cionista kongresszus

Weizmann beszéde a mandátumról, a palesztinai állampolgárságról és arab kérdéstről. A beszéd óriási hatást tett a nem-cionista körökre is. Bécs szocialista polgármestere nem fogadta el a kongresszusra való meghívást.

A bécsi kampóskeresztesek szombatra új tüntetést ígérnek be

— A Uj Kelet kiküldött munkatársának távirati jelentése —

Az Uj Kelet legutóbbi számában már beszámolt röviden Weizmann Cháim köszöntő beszédéről. A beszédnek óriási hatása volt nemcsak az ujjáépítés barátsái, hanem mint politikai megnyilatkozás mindazok előtt, akik eddig nem vettek részt a cionista mozgalomban. Feszült érdeklődés közepette terjesztette be a világszervezet elnöke politikai jelentését. Mindenekelőtt rámutatott azokra a körülményekre, amelyeknek mindenképpen ki kell alkuulniok Palesztinában, ha a zsidóság azt kívánja, hogy az időlegesen Angliának megadott mandátum véglegesíttessék. A feltételek — ugymond — nem olyanok, amiket most megtervezni lehet, hanem azok, amelyek immár reális valóságokként vannak leszögezve és pedig a francia olasz szerződésben, amelyet Lausanneban kötöttek meg Törökországgal.

Weizmann ezután áttért a palesztinai polgárság államjogi helyzetének ismertetésére és angol törvények és rendeletek során mutatta ki, hogy egy a régi palesztinai lakosság, valamint a bevándorított államjogi helyzete évről-évre javult és mindjobban tisztázódott. Az állampolgárság megszerzése körül a palesztinai kormány időről-időre lényeges könnybbségeket biztosít mindazok számára, akik Palesztina földjét otthonuknak tekintik, annak megművelésén fáradoznak és akik szívvel, lélekkel az ujjáépítés eszméje mellé állottak.

Rátérve Palesztinának a Népszövetséghez való viszonyára, dr. Weizmann kijelentette, hogy Palesztinának a Népszövetséghez való viszonya egyelőre még nem tisztázott. Ez még bonyolult politikai kérdés, amely tisztázásra szorul. Palesztina viszonya Angliához azonban mindenképpen normális és kedvező.

A palesztinai zsidóságnak az arabokhoz való viszonyáról szólva, az elnök hosszasan fejtegette mindazokat az okokat, amelyek e két testvérfaj közötti surlódásokat idéztek elő a multban. Ez a surlódási felület azonban egyre szűkebbé válik. Az arab tömegeket befolyásoló nacionalista propagandát ellensúlyozza az az intenzív termelés, amit az arabok zsidóság részéről tapasztalnak. A munkaalkalmak napról-napra mind nagyobb számban adódnak és pedig nemcsak a Palesztinában élő és bevándorolt zsidóság számára, hanem az ujjáépítés során az arab munkakereső számára is. A föld értéke a zsidó ujjáépítés következtében emelkedik és ezzel a közjólétnek egy olyan atmoszférája teremődik az országban, amely legjobb garanciája a nyugalomnak és békének. Ezután a zsidó vallási irányzatok egymáshoz való viszonyáról beszélt.

Bécs, augusztus 20. A reakciós politikai csoportok szombatra újabb anticionista tüntetést helyeztek kilátásba. Ezt a szándékukat bejelentették a rendőrségnek és egyben fogadkoztak, hogy nem fognak megtérni soraik között rendbontó idegen elemeket.

Kinos feltűnést keltett, hogy Seitz, a bécsiek szocialista polgármestere nem fogadta el a cionisták meghívását. A polgármester a küldöttség előtt kijelentette, hogy hivatalos minőségben semmiféle vallási gyülekezeten nem vesz részt. A katolikus nagygyűlésen is ez okból nem jelent meg.

A rendőrség több feljelentésre házkutatást tartott az osztrák legitimisták klubjában, ahol egy csomó iratot foglaltak le. A rendőrség megállapította, hogy az ébredő magyaroknak nem volt befolyásuk a tüntetésekre. Bécs utcáin a reakciós Lettow Vorbeck egy csapata mutatkozik uniformisban és derékszíjjal.

(Bécs, augusztus 20. Az Uj Kelet kiküldött munkatársának jelentése.) A hétfői és keddi tüntetésekkel kapcsolatban dr. Rudolf Ramek osztrák kancellár a következő írásos üzenetet juttatta el a „Wiener Morgenzeitung“ utján a cionista kongresszushoz:

„A cionizmus az utolsó évtizedek legutóbbi vitatott mozgalma. Fejlődését mindenkor érdeklődéssel kísértem és ennek folyamán észrevettem, hogy a cionizmusnak magában a zsidó körökben is, noha egészen elenyésző mértékben, vannak ellenségei. Eppen ezért nem kell csodálkozni, hogy ez a mozgalom a keresztény lakosság bizonyos rétegeinél is ellenzésre talált. En a magam személyében meg vagyok győződve arról, hogy a cionizmus semmiképpen nem sérti a keresztény lakosság érdekeit, ellenkezőleg, alkalmas arra, hogy régi ellentéteket elsimítson és egy teljes és kölcsönös megbecsülésre épült államot hozzon létre. A most ülésező XIV. cionista világtkongresszusnak pedig, mint az osztrák köztársaság kormányának jelenlegi elnöke és a keresztény-szocialista párt tagja, azt kívánom, hogy tárgyalásainak eredményei közé az általam megjelölt irányban végzett hatásos felvilágosító munkát is elkönyvelhesse. Ramek, kancellár“

A kampóskeresztes-attak sebesültjei

A kancellár magyarázó nyilatkozatával egyidejűleg a rendőrség is hivatalos jelentést adott ki a két utóbbi nap eseményeiről, amelyeknek lefolyását az „Uj Kelet“ már részletesen ismertette. A jelentés közli a tüntetések alkalmával megsebesültek neveit. Eszerint a következők sebesültek meg: Alois Kaschbauer rendőrfelügyelő (hastájéki sérülés), Walter Wagner la-

katos (kardvágás a vállon), Simon Körber üzleti szolga (kardvágás a balfül mögött), Karl Zwatz ipariskolai tanuló (koponyavágás) Walter Kohlfurt gazdasági főiskolai hallgató (kardvágás a balhomlokán), Josef Burda magánzó (zuzódás a balhalántékon), Rudolf Sediwtz mechanikus (zuzódás a jobbállon), Felix Radó (horzsolás a homlokán), Karolina Weisz magánzó (koponyazuzódás és idegrázkódás), Heinrich Eisenhauer hivatalnok (vágott seb a jobbalsókaron), Albin Lenk danzigi kereskedő (kardvágás a balhalántékon), Franz Ingflisch (szurás a hónaljba), Amália Kosár magánzó (agyrázkódás és idegrázkódás, zuzódás a balfülön), Edwin Garai hivatalnok és felesége (szemésérülés és szurt seb a koponyán), Tóbiás Bürger és Benjámín Bürger antwerpeni kereskedők (mindketten idegrázkódást szenvedtek).

A sebesültek legnagyobb részét a mentők azonnal beszállították az Allgemeines Krankenhausba, ahol azonnal ápolás alá vették őket. A könnyebben sérültek a lakásokon gyógykezeltetik magukat.

Leleplezik a Herzl-emléktáblát

Vasárnap délelőtt ünnepélyes keretek között leplezték le a Türkenstrasse 9. számú házban elhelyezett Herzl-emléktáblát. Ebben a házban alapította meg Herzl Tivadar a cionista világszervezetet és itt volt valamikor az első cionista lap, a „Welt“ szerkesztősége is. Jelenleg a zsidó egyetemi hallgatók könyvtára és olvasóterme van elhelyezve az épületben. Már délben féltizenkettőkor imponáns tömeg csoportosult a régi szerkesztőségi helyiségekben. Az ünnepség a zsidó dalegylet énekszámával nyílt meg, amelyet prof. Braschlawski vezényelt. Ezután a zsidó főiskolai hallgatók világszervezetének el-

nöke, Kurt Offenberger tartott előadást ennek az épületnek a jelentőségéről.

— Ebből a néhány szobából — mondotta Offenberger — fejlesztették ki azt a mozgalmat, amely ma már az egész világot behálózza és amely azóta egy eleven országban öltött testet. A mai ifjúságnak éppen egy kötelessége, hogy a cionista mozgalomban résztvegyen, mint ahogyan kötelességének érezte ezt az a régi ifjúság, amely a mozgalmat életre hívta.

Chajesz főrabbi beszéde

Majd dr. Chajesz főrabbi állt szólásra és héber nyelven a következőket mondotta:

— Mély hálával tartozunk a diákságnak, amiért ennek a háznak a szentségét megőrizte. Ti, akik ezekben a termekben művelődöttök, bizonyára tudomást szereztek a zsidó ujságokból, hogy milyen hatalmas méreteket öltött a cionista mozgalom. Herzl azt mondja naplójának egyik szakaszában, hogy az a ház, amelyben született emléktáblát kap majd valamikor. Nem ebben az épületben született, mert hiszen bölcsője Budapesten ringott. A cionista gondolat is nem itt, hanem Párisban fogamzott meg benne. A szervezetet azonban, az eszközt a nemzeti mozgalomhoz itt, ezekben a szobákban, alkotta meg és prófécijája innen indult beteljesedésbe. Az emléktábla, amelyet ma a ház falára illesztettek, emlékeztessen bennünket mindenkor a nagy vezérre és parancsára, hogy művét tovább folytassuk. Évek óta ezek az emberek zárandokolnak Herzl halálának évfordulójához a helyhez, amely testét rejti. Reméljük azonban, hogy nemsokára hazavihetjük nagy vezérünk földi porhüvelyét Erec Jiszráélbe. Akkor majd ehhez a házhoz fognak zárandokolni, amelyben szelleme él. A cionista világszervezet nevé-

ben és az örökké tartó hódolat reményében hulljon le a lepel a tábláról.

Héber és német az emléktábla szövege

A fátoly felfedése után láthatóvá válik a piros márványtábla, amely a következő, aranyal kivésett héber és német szöveget viseli: „Ebben a házban alapította meg dr. Herzl Tivadar az 1895. évben a cionista világszervezetet. — A cionista főiskolai hallgatók világszövetsége a XIV. cionista kongresszus alkalmából. 1925.

Az énekkar ismét rázendít egy héber nemzeti dalra, majd dr. Schalit lép az emelvényre és a következő ünnepi beszédet tartja:

— Herzl az emelte többi zsidó diákársai fölé, hogy azoknak zavaros nemzeti vágyakozását ő egy tiszta célnak kristályosította ki: a zsidó államban. Német kultúrában nevelkedett és nem is ő volt az első, aki a Palesztinába való visszatérés jelszavát kiadta — hiszen mindig ez a remény kísérte népünket a szenvedések útjain — de az ő fellépése óta ismerjük csak az utat a szabadságra. Amióta ő kezébe vette nagy ügyünket, azóta kék csak a zsidó ég, a nap csak azóta világít és mutatja az utat Cion felé. Írásából megismerhetjük ennek a férfinak igazi nagyságát. Kiténik minden sorából, hogy az a fogalom, amelyet ő a cionizmusról alkotott magának, messze túlhalad a nemzeti határokon. A cionizmus az ő számára nem csupán a zsidó kérdés megoldása volt, de egyúttal hatalmas lépést jelentett az általános emberi civilizáció terén is. Herzl egy pompás utról álmodott, amely Hamburgtól Bagdadig vezet és amelynek utolsó szakaszán ott látta a zsidók nemzeti otthonát, amely az ő szemében egyet jelentett az emberiség új kulturcentrumával. Már nő fel az a nemzedék, amelyről ő ábrándozott, a chalucok századai tértek már haza, vagy várnak a hazatérésre. De ne felejtsetek el, hogy a vezér szava mindenkor a szabadság és a béke volt. Ez a két eszme irányítsa a ti lépéseiteket is. S ha ebben a szellemben fogtok dolgozni, méltókká váltok Herzl nagyságához és népünk küldetéséhez.

A megható ünnepség a Hatikva hangjaival ért véget.

A zsidó diákok világszövetsége

Vasárnap délután a cionista főiskolai hallgatók megtartották második világszövetségüket. Kurt Offenberger elnököl. Sajnálatának adott kifejezést afölött, hogy a kongresszust nem tarthatják meg héber nyelven, de reméli, hogy legközelebb már ők is héber nyelven tanácskozhatnak. Majd üdvözi a megjelent delegátusokat. Ötvenöt egyetem, közöttük Bécs, Budapest, Brunn, Padua, Varsó, Innsbruck, Krakó, Riga, Berlin, Prága, Csernovitz, Basel, Zágráb, Bukarest és a világ legfiatalabb egyeteme, a jeruzsálemi, továbbá számos kisebb egyetem küldötte el képviselőit. A kongresszus elnökségét dr. Bierer és dr. Lazarovits bécsi, dr. Schull jeruzsálemi és Himmelfarb varsói főiskolai hallgatókból állították össze. Ezután Krämer, a világszervezet titkára, terjeszti elő jelentését:

„A zsidó főiskolai hallgatók világszövetsége anyagi hiányok miatt kénytelen volt, a legutóbbi évek folyamán, szervezetének működését megszüntetni. Nemrég felvetették annak a gondolatát, hogy Jeruzsálemben egy hatalmas diákközpontot és diákkönyvtárt létesítsünk. Az erre vonatkozó tárgyalások már megindultak és sikeres befejezésükhöz közelednek. A világszervezet fiókjai elég jól működnek. Különösen kedvező jelentések érkeztek Brunnból, Rigából, Innsbruckból, Párisból, Rigából, Brunnból és Bukarestből. Külön meg kell dicsőítenünk az erdélyi és bukovinai zsidó diákszervezetek tevékenységét. Budapestról, sajnos, semmiféle értesülésünk nincsen, mert ott a cionista diákmozgalmat teljesen guzba kötötték.“

A titkári jelentés fölött vita indult meg, amelynek során Liwlin (Palesztina) megdöbbentő szavakkal ecsetelte az oroszországi cionisták szenvedéseit:

— Mialatt mi ebben a káprázatos tereben ülünk, a zsidó diákok ezrei szenvednek az orosz börtönökben. Oroszország elismerte minden nemzetiségének jogait, csak a zsidó nemzeti mozgalmat nem akarja elismerni. Az oroszországi zsidó diák üldözöttnek és elkülönítettnek érzi magát. Szünetüket nem nézhetjük tovább tétlenül.

A kongresszust ünnepélyes kommersz fe-

jezte be, amelyet a Hotel de France éttermében tartottak a diákok. Ez az ünnepség is a Hatikva hangjaival fejeződött be.

A szefárdok világszövetsége

A szefárdok világszövetségét a török zsidóhitközség gyönyörű templomában tartották meg. Az Istenháza ez alkalommal egészen megtelt delegátusokkal és vendégekkel. A megjelenteket Leon Haim hitközségi elnök köszöntötte, majd Nissin Ovadia áldást mondott a megjelentekre. Jaffa főrabijja, Ben Zion-Usiel hatalmas héber beszédet tartott, amely mély hatást tett a megjelentekre. Vázolta az új szefárd nemzeti mozgalom ideológiáját, ismertette azokat a gyökereket, amelyekből ez az eszmeáramlat kivirágzott és követelte a szefárd zsidóságnak a zsidó reneszánszban való odaadó részvételét. Rámutatott arra, hogy ez volta-

A revizionista cionisták párhuzamos kongresszusa

(Bécs, augusztus 20. Az Uj Kelet kiküldött munkatársának tavrati jelentése.) A XIV. cionista világszövetség augusztus 24-én, hétfőn a cionista revizionisták csoportja. Ez a párt tudvalevőleg erős ellenzékben van a cionista világszervezet jelenlegi vezetésével szemben. A cionista revizionisták kongresszusát Wladimir Jabotinszky, dr. Norbert Hoffmann, dr. N. Schechtmann és Soloweitschik fogják vezetni és a Zeneakadémia harmadik számú termében tartja üléseit. A párt lapja, amely a „Rassvijet“ címet viseli és amely eddig Párisban jelent meg, a kongresszus tartama alatt Bécsben német nyelven fog megjelenni.

Alfred Mond a Jabotinszky-csoportról

Frankfurt am Main, augusztus 20. A napokban itt időzött sir Alfred Mond, volt angol miniszter, az angol Palesztina-politika egyik legerősebb támogatója. A „Jüdisches Wochenblatt“ szerkesztőjének alkalma volt beszélgetést folytatni a kiváló zsidó politikussal, aki a kongresszussal kapcsolatban rendkívül érdekes közléseket tett.

— Excellenciád véleménye szerint milyen következménye lenne a cionista mozgalomban annak, ha a kongresszuson a Jabotinszky-Soloweitschik-csoport győzne?

— Weizmann bukása — felelte a miniszter — rendkívül kezes hatással volna az egész Palesztina-ügyre. A cionista mozgalom eddig elért eredményei elsősorban Weizmann személyes tekintélyének köszönhető. Weizmann személyes jóviszonyban van majdnem valamennyi vezető angol politikussal és a gyarmattügyi minisztériumban is sokkal nagyobb befolyása van, mint bárki másnak a zsidó nép vezetői közül. A cionista világszervezet többi meghatalmazottai olyan benyomást tesznek az angol államférfiakra, mintha csupán titkárok volnának és ennek az a következménye, hogy ők is csak a titkárai útján érintkeznek velük. Weizmann ezzel szemben valóban államférfi és történelmi alak benyomását teszi. A Balfour-deklaráció, a párisi népszövetségi ülés, a san-remói napok mind az ő nevével vannak összekötve és pedig nemcsak a zsidók, hanem az angolok szemében is. Weizmann rendkívül népszerű ember Angliában. Neki köszönhetjük, hogy a cionizmust a kormány nem mint valami „adminisztratív“ ügyet kezeli, hanem mélyenjáró politikai és erkölcsi jelentőséget tulajdonít neki. A Palesztina-moz-

Megnyitották a kongresszusú Palesztina-kiállítást

Chajes, Weizmann, Halpern és a munkások képviselőjének beszéde

(Bécs, augusztus 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Uj Kelet megemlékezett már arról a kongresszussal kapcsolatos palesztina-kiállításról, amelyet a Konzerthausban rendeztek. A kiállítást vasárnap nyitották meg. A hatalmas terem balkonján megjelentek a cionista világszervezet összes tagjai, Weizmann elnökkel élükön, továbbá a pénzügyi és gazdasági tanács tagjai, a Nemzeti Alap és Keren Hajjeszód direktóriuma. A kiállítást dr. H. P. Chajes főrabbi, a cionista végrehajtó-bizottság elnöke ezekkel a szavakkal nyitotta meg:

— Negy örömhöz és megtiszteltetésemre szolgál, hogy megnyithatom városunkban a dolgozó zsidó Palesztina első kiállítását. Uram és hölgyeim, ha majd körüljárják azok a kiállítás termeit, akik már nagy kiállításokat látogattak, bizonyára úgy fogják találni, hogy a fajta tárgyakat jóval nagyobb számban és duzsabb és változatosabb összeállításban, jobb kiállításban láttak már. Ha ez a kiállítás mégis különös érdeklődésünk központjába jutott, akkor ezt ne tulajdonítsák maguknak a kiállított tárgyaknak,

képen szerves része azoknak a nemzeti feladatoknak, amelyeket minden körülmények között vállalnia kell a szefárd zsidóságnak.

A cionista exekutiva nevében Nachum Szokolov köszöntötte a konferenciát héber nyelven. A beszéd klasszikus megnyilatkozása volt a zsidó nemzeti gondolatnak és annak a reneszánszának, amelybe bele kell kapcsolódnia a szefárdoknak is, akik a zsidó történelemnek és kultúrájának kimagasló értékét juttatták.

Usischkin a Keren Kajemet nevében szólalt fel, míg David Jellin a Vaad Leumi képviselőjében.

Ezután formális ülés következett, amelyen megalakították a konferenciát. Diszelnökké Usiel főrabbit, Piciotto Dávidot elnöké, David Florentint (Szaloniki), Avram Recanattit (Szaloniki), dr. S. Alkalajt (Belgrád) és David Cuercat (Bécs) alelnökké választották meg.

galom ma már közelférközött az angol tömegek és különösen a munkástömegek lelkehez is. Ez ez is Weizmann érdeme.

Mit tesz Anglia Palesztináért

— Hogyan itéli meg Excellenciád Palesztina gazdasági kilátásait?

— Kétségtelen, hogy vannak kedvező vállalkozási lehetőségek, ehhez azonban az eddiginél nagyobb tőkét kellene előteremteni. En már három évvel ezelőtt javaslatot tettem arra, hogy a Keren Hajjeszódot osszák három részre: egyharmad essék a Nemzeti Alapra, egyharmad az általános költségvetésre és egyharmad befektetésekre. Ennek az utóbbi résznek hováfordításáról Anglia, Németország és Amerika legnagyobb pénzügyi kapacitásai gondoskodnának. Azoknak pedig, akik ezt a pénzt összeadják, pénzük egyharmadért részesedést és osztalékot fizetnek. Ez a mód jelentékenyen növelné a tőkebeáramlást.

— Miért nem járul hozzá az angol kormány nagyobb összeggel Palesztina felépítésének költségeihez?

— Én is azon a véleményen vagyok, hogy a kormány többet tehetne. Ennek azonban korántsem az az oka, hogy a kormány nem akar többet tenni. Sokkal inkább látom abban az okot, hogy a zsidóság az állami hivatalnokokban csak ellenséget lát és húzódzik attól, hogy az angol hivatalnokok valamelyes felügyeletet gyakorolhassanak a palesztinai költségvetés fölött. Az angol közigazgatási hagyományokkal azonban ellenkezik az, hogy olyan adókat adjon ki kezéből a kormány, amelyeknek hováfordításáról nem kap számadást. Addig, amíg a zsidóság egy bizonyos ellenőrzést nem engedélyez, igen nehéz lesz több pénzt kapni.

hanem inkább a módok, amivel ezek a tárgyak létrejöttüket köszönhetik. Kétezer év óta a zsidó haza zsidó nép nélkül maradt. Ezidő alatt hatalmas kulturális tárgyak egymás után uraltak az országokat. E nagyhatalmak közül, akik birodalmuk más részeiben hatalmas kulturális tárgyakat végeztek, Palesztinában alig hagytak nyomot. Amit az utóbbi években zsidó emberek, mindenekelett munkások Palesztinában végeztek, jelentőségben felülmúlja mindazt, amit a kulturális tárgyak emlékeiként ott visszahagytak. Gondoljanak azokra az óriási nehézségekre, amelyekkel meg kellett küzdeniük azoknak, akik itt kiállították, akkor csodálkozással fognak eltelni és reménnyel a nagy mű jövője iránt, amely nemcsak a zsidó népet, hanem ezen túl az egész emberiség jólétét fogja szolgálni.

Cr. Chajes nagy tetszéssel fogadott beszédet után a Mischar Taassiah társulat megbízottja, dr. Soskia beszélt. Csodálkozással emlékezett meg az osztrák köztársaságról, amely súlyos viszonyok között építi fel kereskedelmét és

iparát. Mépionirmunk Viharoslásra ezutávilágszervezet — Nagrészt vehetresztmetsezeteti otthonok helyesfogjuk fel, ma még a az országban Ruhenbergesen kikötőmulva már hogy a dolglesztina terSzyria, TranLe kell szőegészséges ipmezőgazdása

BukareintézkedésekErelgetanácsokat a ki kell zárol

(Lemberg, sitójától.) A harmincegyedik tározatát, amely bizonyítás kiegészítését elután az ő szesvéd újjólag is bizonyítékai vaPanczyszynnek Tidykkel és a szepetemberben terjedt.

A Cechnovs tartama alatt elnül összefügg H elkövetett meré a Cechnovszky kihallgatás során teljesen összerop tama alatt többi Glasermann és t másodk Steiger annál is inkább, vedésen alapul emelt vád, tuduárán mentőtanuönmagától megd Minthogy a b egy előterjesztésé

megegyez R. dics szenné ünnep

(Zágráb, augus tójától.) Röviden ezeréves horvát- királyi pá Radics István parasz ták őket. A királyi gig ezrekre menő tötta föléjük:

— Eljen a paras rállya!

A milleniumi ü István fogadta az or ságrókat, akiknek sz volt disszidens vezér. mait itt adjuk:

— Ez a mostani nem a horvát parasz a kísérletezésből elég Davidovics-kormány Radics-párt politikája legesen az egyeses ve ez a végleges állami é

ak a nemzeti feladatok körülmények között

időságnak. évében Nachum Szenciát héber nyelven, gyilatkozása volt a és annak a rene kell kapcsolódnia a idő történelemnek és ket juttattak. jemet nevében szólalt Aad Leumi képviselő

vetkezett, amelyen enciát. Diszelnökké David vidot elnökké, David ram Recanattit (Szab (Belgrád) és David é választották meg

SSZUSA

elentése.) A XIV. us 24-én, hétfőn a a cionista világ- sát Vladimir Jabok vezeti és a Zene- lassvijet" címet viseli német nyelven fog

ött az angol tömegek egek lelkéhez is. Es

Anglia Palesztináért ellencsiád Palesztina

annak kedvező vál- z azonban az eddigi- lőteremteni. En már ot tettem arra, hogy k három részre: egy- lapra, egyharmad az egyharmad befekté- résnek hováfordítá- és Amerika legna- ai gondoskodnának. a pénzt összeadják, szesedést és osztalé- lentékenyen növelné

zzá az angol kor- alesztina felépítésé-

ényen vagyok, hogy e. Ennek azonban a kormány nem inkább látom abban z állami hivatalno- s huzódzik attól, ok valamelyes fel- a palesztinai költ- őzigazgatási hagyoz- ezik az, hogy olyan kormány, amelyek- rap számadást. Ad- bizonyos ellenőrzést z lesz több pénz

-kiállítást nek beszéde

ivel ezek a tárgyak létezer év óta zsidó adt. Ezidő alatt ha- egynás után urai nak közül, akik bi- atalnos kulturmun- alig hagyta nyo- en zsidó emberek, Palesztinában végez- ja mindazt, amit e keiként ott vissza- ra az óriási nehé- kellett küzdeniük ak, akkor csodálko- énnnyel e nagy mű k a zsidónépet, ha- riség jöletét fogja el fogadott beszéde rsület megbízottja, kozással emlékezett ról, amely súlyos kereskedelmét és

iparát. Még súlyosabb azonban a palesztinai pionirmunka.

Viharos tetszés közepette emelkedett szó- lásra ezután dr. Chajim Weizmann, a cionista világszervezet elnöke. — Nagyon örülök, — mondotta — hogy részt vehetek ezen ünnepségen. A kiállítás ke- resztmetszetét adja annak, amit a zsidó nem- zeti otthonban mostanában teremtenek. A dol- gok helyes értékelését azonban csak akkor fogjuk fel, ha meggondoljuk, hogy az iparnak ma még a legelemibb feltételei sincsenek meg az országban. Még mindig nincs készen a nagy Rubenberg féle vízi-erőmű, még mindig nin- sen kikötők, amely fölött azouban kétév mulva már rendelkezni fogunk. Azt hiszem, hogy a dolgok szerencsés fejlődése esetén Pa- lesztina termékei előtt meg fognak nyitni Szyria, Transjordánia és Mezopotánia piacai. Le kell szög-zni azonban, hogy Palesztina egészséges ipari előfeltétele a folyton fokozódó mezőgazdasági fejlődés lehet csupán. A zsidó

A közoktatásügyi miniszter biztosítja az egyetemek rendjét

Bukarest, augusztus 20. A közoktatásügyi minisztérium már most megteszi a szükséges intézkedéseket, hogy az egyetemek őszi munkarendjét biztosítsa. Erőteljes utasításokat küldtek széljel az egyetemeknek, melyben felszólítják az egyetemi tanácsokat arra, hogy ha valamelyik diák részt vesz bármilyen mozgalomban, azt feltétlenül ki kell zárni az egyetemről. Ezen kívül még más intézkedéseket is foganatosítottak.

A lebergi Dreyfus-per utolsó fázisa

(Lemberg, augusztus 20. Az Uj Kelet tudó- skójától.) A hírhedt Steiger-pör tárgyalásának harmincegyedik napján a bíróság kihirdette ha- tározatát, amelynek értelmében a védőknek a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó összes elő- terjesztéseit elutasítja. A bíróság határozata után az összes védők nevében dr. Greek ügy- véd újjólag is kijelentette, hogy a védelemnek bizonyítékai vannak arra, hogy a terrorista Panczyszzynek szoros összeköttetései voltak Tidykkel és ez az összeköttetés az elmúlt év szeptemberében megkísérelt merényletre is ki- terjedt.

A Cechovszky rendőrkapitány ellen a pör tartalma alatt elkövetett gyilkosság kétségtel- nül összefügg Panczyszzynek az államfő ellen elkövetett merényletben való részvételével, mert a Cechovszky rendőrkapitány által megtartott kihallgatás során Panczyszzy alibi-bizonyítékai teljesen összeroppannak. A védelem a pör tar- tama alatt többször kérte, hogy a Kornhaber, Glasermann és társai vádlottak ügyét csupán a második Steiger-pör lezajlása után tárgyalják, annál is inkább, mert a Steiger elleni vád té- vedésen alapul és így a Kornhaberék ellen emelt vád. tudoiillik, hogy ők megvesztegetés árán mentőtanut akartak szerezni Steigernek, önmagától megdől.

Minthogy a bíróság a védelemnek egyetlen egy előterjesztését sem fogadta el, a védők arra

törekedtek, hogy a tárgyalás alatt hivatalosan megállapíthassák, hogy az államfő elleni me- rénylet Panczyszzy követte el. Minthogy azonban a bíróság a védőknek minden erre irányuló kérését visszautasították és a védelem- nek minden arra irányuló igyekezetét, hogy az igazságot kiderítsék, már csirájában elfojtotta, dr. Grek az összes védők nevében kijelentette, hogy a védelem lemond a védőbeszéd meg- tartásának jogáról.

Ezután az államügyész vette át a szót, aki fentartotta a Kornhaber Jäger, Glasermann és Dworniczky elleni vádat és hangsúlyozni igye- kezett, hogy a vádlottak Mikitin volt detektív- vet demoralizáltak és rá akarták venni arra, hogy az „ártatlan" Panczyszzyt a merénylet gyanújába belekeverje. Ezzel azt akarták elérni, hogy az igazi bűnös megszabaduljon a bünte- téstől. Az államügyész kérte valamennyi vád- lott megbüntetését és külön azt, hogy Dwor- niczkyt és Mikitint a Rutka vizsgálóbíró és Pietrowszky törvényszéki jegyző ellen elköve- tett rágalmasban is marasztalják el.

Az államügyész után dr. Hankiewicz Pan- czyszzy magánvédője vette át a szót, aki vé- dence részére kártérítésként ötvenezer lengyel forintot és az ő ügyvédi szolgálatai fejében tizenötezer lengyel forint megfizetését kérte. Az ítélet kihirdetése szerdán este várható.

„Radicsék és a radikálisok megegyezése a horvát és szerb nép kézfogása volt"

Radics szenzációs nyilatkozata a neptuni paktumról. A zágrabi milleniumi ünnepeken kitörő lelkesedéssel fogadták a jugoszláv királyt

(Zágráb, augusztus 20. Az Uj Kelet tudósi- tójától.) Roviden megemlékeztünk arról, hogy az ezeréves horvát-királyság milleniumi ünnepén a jugoszláv királyi pár megjelent Zágrábban, ahol Radics István paraszti kitörő lelkesedéssel fogad- ták őket. A királyi pár autóját az utvonalakon vé- gíg ezrekre menő tömeg kísérte és harsányan kiál- totta följük:

— Éljen a paraszt király! Éljen a nemzet ki- rály!

A milleniumi ünnepek alkalmával Radics István fogadta az ország minden részéből jött uj- sagirókat, akiknek szenzációs nyilatkozatot tett a volt disszidens vezér. A nyilatkozat főbb motívu- mait itt adjuk:

— Ez a mostani megegyezés nem kísérlet, ha- nem a horvát parasztpárt végleges politikája, mert a kísérletezésből elég volt az a politika, amit a Davidovics-kormány alatt folytatott az SHS. A Radics-párt politikája a mostani megegyezéssel vég- legesen az egyenes vágányba jutott, ez a végcél, ez a végleges állami és nemzeti politika, amit ugy-

a horvát, mint a szerb nép majdnem egyhangulag helyesel.

— Ez a megegyezés nem a radikális párt és Radicsék megegyezése, ez a horvát és a szerb nemzet kézfogása, mert rá kellett jönni arra az igazságra, hogy a Sumadija nagy politikai értékeket termel, hogy Sumadija szüllöttéi kitűnő taktikusok, egyszerű politikuskok és elsőrendű dip- lomaták a mellett, hogy adandó alkalommal a leg- dicsebb hőskök is tudnak lenni.

— Igaza volt Pasicsnak, aki megállapította, hogy ezt a mostani megegyezést csak a történelem tudja tárgyilagosan megítélni, mert ez a délszláv nemzetek történelmében egyike a legnevezetesebb fordulópontnak. A nép otthon, a képviselők pedig a parlamentben fog laltak állást a me- gegyezés mellett. A megegyezés nyilvánosságra hozatala után a horvát parasztpártban volt ugyan néhány disszidens de jellemző a helyzetre, hogy a radiká- lisok közül egyetlenegy képviselő sem hagyta el a pártját ebből az okból. Ha a jugoszláv parla- menten minden határozathoz 2-3 többség volna

népnek kell erről gondoskodnia. Ennek a fej- lődésnek jegyében üdvözlöm a kiállítókat és a kiállítás rendezőségét. Sok szerencsét kívánok vállalkozásukhoz.

Dr. Gheorg Halpern a pénzügyi és gazda- sági tanács nevében beszélt. Arlosoroff pedig Palesztina Általános Zsidó Munkás szervezeté- nek köszöntését tolmácsolta.

— A munkásság — ugymond — résztvesz ezen a kiállításon, mert ő maga is ott áll a kiállított termékek mögött. A kiállítás meg- mutatja az utat, amelyet Palesztina zsidó mun- kási kolonizációs kezdeményezéseik elértek. Először mezőgazdasági munkások voltak, majd utépítők, majd építőmunkások, később megala- kitották a Solel Boneh munkásszövetkezetet és több más munkásszövetkezetet. Palesztina mun- kássága minden konstruktív munkát üdvözöl, bármily oldalról is jöjjenek azok.

Az egybegyűlt nagyszámú közönség meleg ovációkban részesítette a szónokokat és sok szeretettel nézte végig a kiállított tárgyakat.

szükséges, mint a hogy néhány európai parlament- ben szokás, az új kormány akkor is meg volna a kellő többsége, amint hogy az alkotmányrevizió- hoz tényleg megkívánt kétharmad többsége ma is megvan, noha az alkotmány reviziójáról egyelőre nincsen szó, mert a mai idők erre nem alkal- masak.

A megegyezésnek a legfőbb létrehozója Őfelsége a király, akit éppen ezért üdvözöl Zágráb és az egész horvát nép olyan kitörő, le nem csendesíthető lelkesedéssel. A király a harmadik, de a legfőbb alkotmányos tényező, aki a me- gegyezés érdekében teljes tekintélyét latba ve- tette és a megegyezés létrejöttéért őt illeti minden dicséret...

— Családi háborúság rendőrségi be- avatkozással Temesvárról jelentik: Érdekes ügy- ben kérte ki ma a rendőrség segítségét Kontuly Gyula ügyvédjelölt. Előadta, hogy még a mult hó 18-án megérkezett hozzá vendégségbe a bátyja, Kontuly Géza, aki magával hozta felesé- gét és három gyermekét is. — Vendégei aztán különös magatartást kezdtek tanúsítani: bátyja július 25-én családjával kiköltözött a verandára és annak ajtaját lakattal bezárta, vele pedig tudatta, hogy a jövőben a veranda ajtót nem engedni neki használni és így ő, — családjával együtt, — há- rom hét óta, egy négy méter hosszú létrán kereszt- tül kénytelen saját lakásából ki- és bejárni. Így hát Kontuly Gyula kénytelen volt a rendőrséghez fordulni, hogy valamiképpen megoldódjék a kínos lakáskérdés, melyet agresszív vendégei teremtettek.

— Tomescu feltételeket szab a nyomozó hatóságoknak. Bukarestből jelentik: Tomescu bandita levelet irt a hatóságokhoz, melyben be- jelenti, hogy hajlandó jelentkezni, ha garantál- ják sértetlenségét. Több magasrangú hivatalnok jelentette, hogy Cetatea község határában ta- lálkoztak Tomescuval és bandájával, de nem bántották őket. Tomescu egyébként éjjel bejár Cetateaba és ellátja magát élelemmel. Ezt több paraszt is igazolta. Stefanescu tábornok és Sui- por ezredes Campulanga utaztak, hogy sze- mélyesen irányítsák Tomescu elleni operációkat.

Égészség és boldogság

szama és gyermeke a tisztaság üdítő- értefében, frissességtől sugározva, ápol- va és gondozva. Örömteli egészség nevelve mutatja a ragyogó foggyöngyöket

A Kalodont fogkrém mindennapi használata a legbiztosabb mó- ja, hogy fogaink épségét és szépségét meg- őrizzük.

A Rend harca a sebeséggel, vagy a nagyvárosi forgalom ára

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vége az előkelő idilleknek, vége annak a korszaknak, amikor Kolozsváron a legforgalmasabb időpontban nyugodtan sétálhattál át egyik járdáról a másikra. Ma már nem állhatsz meg a kocsiút közepén, hogy megfelelően kiátsd magadat, avagy öngyógyítással megtárgyald a legújabb divatszenczácókat. Az idők haladó szelleme — szinte minden átmenet nélkül — robogóvá változott át s a gírhés gebekek száguldó, jobban mondva tántorgó fiakkerek ütemét minden lelkiismeret és tempó nélkül száguldó autóbuszok kontrakarrirozják. A régi maradiság, előkelő nemtörődömség megbosszulta magát s az arisztokratikus Kolozsvár uttesteire — az oly régen várt villamosvasut helyett — a még sokkal parvenübb autóbussz-közlekedés vonult be.

Hirtelen nagyvárossá vedlett át Kolozsvár azelőtt mucai forgalma: az esti órákban színes és vakító autóbussz lámpák fénye ömlik el az uttesteken, mint holmi tűzijátékok reflexe. Ezek a fények egymással kacérkodnak, keretet adnak a színes esti korzónak, lendületet a kacsajnak, a szóznak és idilleknek, szóval nagyvárosi külsőségekre burkolják ezt az egyébként álmos kisvárost.

Kétségtelen, hogy az autóbusszjáratok megindítása a nagyközönség szempontjából is járt némi előnnyel. Nevezetesen letörte a kocsisok gorombaságát, udvariassá tette ezeket az atyfiakat, akik azelőtt köszönés helyett morgással hálálták meg az előkotorázott viteldijakat. A nagy távolságok az autóbusszok révén meg rövidültek s megértük azt az időt, hogy csekély hat lejért a pályaudvartól a Rákoczi-ut végéig rázathatjuk a gyomrunkat, tehetjük próbára idegeinket és változhatunk át az autóbusszok belsejében heringekké. Am ez természetes, mert irva vagyon: minden jónak megvan a maga árnyoldala.

Azt hittük eddig, hogy az autóbussz-közlekedés árnyoldalai kizárólag a nagyközönség számára vannak fentartva. Kisült azonban, hogy ez tévelygő hipotézis csupán, mert a kitünőtízletnek bizonyult autóbussz-vállalkozásokra erősen rájár a rud, még pedig nem a társzerekerek és fiakkerek rudja, hanem a rendőrségé.

A szűk uttesteken vidáman száguldó autóbusszok néhány hónapon keresztül zavartalanul élvezhették a szent Energia pöfögő áldásait s minden különösebb retorzió nélkül döngethették oldalba egymást és az eléjük kerülő, csupán élő léterével baktató járműveket. Azonban irigyek az istenek s minden eldorádóra az enyészet tigrisfoga leselkedik.

A kolozsvári rendőrség utcarendészeti közegei a sok panasz után végül is elhatározták, hogy rendet teremtenek az autóbusszok káotikus világában. Szigorú rendeletet adtak ki, melynek értelmében minden gyorsajtást, minden oldalba-döngetést a legszigorubb pénzbüntetéssel kell megtorolni. A rendelet — úgy látszik — becsülettel működik. Szinte naponta van eset reá, hogy egy-egy autóbussz soffitóját hol gyorsajtásért, hol oldalba-döngetésért kétezer-tízezer lej birsággal sújtják. Azt hinné az ember, hogy az ilyen drákói szigor önmagától meglasztja az autóbusszok iramát. Am a szent Energia, melynek kedve telik ereje fitogtatásában, füttyülni látszik a rendeletre s eget: jobban mondva uttestet és áldozatot kér magának. Napról-napra, dacára a dacarandóknak.

A soffitörök egyelőre állják a harcot és fizetik, vagy nem fizetik a drákói birságokat. A rendőrség pedig áll a posztján és vigyáz a vigyázatlanságra. A harc kezd egészen drámaivá fejlődni. Tegnap például megtörtént az, hogy egyik a főtéren állomásozó autóbussz tulajdonosát 10 000, soffitóját 2000 lej pénzbirsággal sújtotta a rendőrség. Hogy miért? Azért kérem, mert a „tulaj” ur az induló autóbusszon — merő passzióból — a kormányrud mellé ült, holott nincs soffitóri vizsgája. A soffitört pedig azért büntették meg, mert hagyta gazdáját passziózni. Így folyik lassan, szívesen a harc a Rend és a Sebeség között, — melyek bár eleve ellenfelei egy másnak, — mégis a haladás garanciái a világon. A sebeség, a soffitóri gőg, mely a pöfögő energiából táplálkozik, még ellenáll a rendnek, de hát a nagyvárossá való fejlődésnek

megvannak a maga küzdelmei, a maga kis harcai. Ha majd átestünk a kezdet nehézségein, majd megy minden a maga rendjén. Csak ad-

dig a sok birság meg ne rendítse az autóbussz-vállalatok exisztenciáját... Autóbusszutasok, imádkozzatok! (s.)

A szászok és németek egységes fronton mennek a mezőgazdasági kamarai választásokba

Holnap dönt a kormány a mezőgazdasági kamarai választások időpontjáról

(Bucuresti-Bukarest, augusztus 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kormány tagjai holnap újabb minisztertanácsot tartanak, hogy véglegesen döntsenek a mezőgazdasági választások időpontjáról. A mezőgazdasági választások a kisebbségi politikában is élénk mozgalmat indítottak meg. Az erdélyi szászok képviselői ma értekezletet tartanak Nagyszebenben, hogy a mezőgazdasági választásoknál az egész országban egységes álláspontot foglaljanak el. A bukovinai németek képviselői Bukarestben vannak, ahol holnap találkoznak a nagyszebeni megbeszélésekről kiküldött delegátusokkal ugyan-csak a választások ügyében. Ilyenformán a németek és a szászok az egész ország területén

egységes álláspontot fognak elfoglalni.

A mezőgazdasági választások lezajlása után Tatarescu ismét Beszarábiába megy, ahol a tegnap bejelentett közigazgatási változásokat fogja keresztülvinni.

Chirculescu, Cipaianu és Duca miniszterek ma újabb megbeszélést folytattak a beszarábi lakosság ellátása ügyében. Intézkedés történt abban az irányban, hogy azokra a helyekre, ahol szárazság pusztított, újabb garonaszállítványok érkezzenek. A Banca Nationala nagyobb arányú kölcsönt folyósít a Banca Popo-rala részére, hogy a lakosság segélyezését a bank ezután intenzívebben eszközölhesse.

A budapesti postások véres tüntetése

Budapest, augusztus 20. A postaalkalmazottak fizetésrendezésük késedelmezése és szervezeti szabályzatuk megszorítása miatt tegnap tömegtüntetést rendeztek. A tüntetők körülverték a főpostá épületét és követ beverték az ablakokat. Miután a helyzet fenyegetővé vált, a rendőrség szétoszlásra szólította fel a tömeget és mikor ennek nem tettek eleget, közéjük lött. Két tüntető meghalt, többen megsebesültek.

Súlyos incidens a nagyváradi városházán a magyar nyelv miatt

Regman prefektus megtiltotta, hogy a városi tanács ülésén magyarul beszéljenek

(Oradea-Mare-Nagyvárad, augusztus 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) A közigazgatási bizottság mai ülésén különös incidens történt, melynek minden valószínűség szerint komoly következményei is lesznek.

Az új prefektus, dr. Regmann Miklós beiktatása óta a közigazgatási bizottság ma tartotta első ülését, amelyen dr. Moskovits, a nagyváradi társadalom egyik népszerű tagja, magyar nyelven üdvözölte a prefektust és egyben felhasználta az alkalmat, hogy dr. Popovics Miklós, a volt prefektus működéséről néhány meleg szóban megemlékezzen. Alig beszélt pár szót dr. Moskovits, amikor Regmann Miklós felállt és kijelentette, hogy nem engedheti meg, hogy a közigazgatási bizottság ülésén más nyelven, mint az állam nyelvén, beszéljenek. Ezt az álláspontját annál is inkább fentartja, — mondotta a prefektus — mert a bizottság egyetlen tagja sem ért magyarul. De ettől függetlenül is az a véleménye, hogy ez a bizottság a közigazgatás legfőbb szerve, tehát csak az állam nyelvén tanácskozhatnak.

Moskovits dr. azonnal válaszolt és kijelentette, hogy még nem volt példa arra, hogy a nagyváradi városházán valakit megakadályozzának beszédében csak azért, mert saját anyanyelvén akarja magát kifejezni. Különben is a második dekrétum lege és az új közigazgatási törvény is előírja, hogy azokon a helyeken, ahol a kisebbségek túlsúlyban vannak, az anyanyelv használata nemcsak hogy megengedhető, hanem kötelező.

Regmann replikájában kijelentette, hogy nagyon sajnálja, de ragaszkodik álláspontjához. Ha azonban az új közigazgatási törvény ezt megengedi, akkor később készséggel hajlandó ebbe belemenni.

Moskovits dr. erre elhagyta a termet.

A városházán történtek egyébként sok vitára adtak alkalmat Nagyváradon. A prefektus ellen különben is állandó panaszok hangzanak el, mert állandóan illetéktelenül befolyásolni igyekszik a sajtót, amely a cenzura miatt nem védekezhetik ez ellen a befolyás ellen.

Hogyan akarja Szovjetország „megpuhítani” az európai államokat?

Kémiai háboru helyett bacillusháborura készül a szovjet

(Reval, augusztus 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szovjetország a tavasz óta hónapról-hónapra több tanujelét adja annak, hogy hatalmas arányban fegyverkezik és fejleszti a vörös hadsereget. Erre vall az is, ami moszkvai végrehajtóbizottság legutóbbi ülésén történt. Zinovjev elszólta magát és azt mondta, hogy „belső offenzívával” kell megpuhítani az európai államokat és így kell előkészíteni a világforradalmat.

Erre a törekvésre vallanak a moszkvai haditanács elnökeinek, Unschlichtnek az „Izvesztija”-ban közzétett tervei, hasonlóképpen ezzel egybehangozóan a vörös lovasság parancsnokának, Budieniknek kijelentései s végül Frunze népbiztosnak az utolsó moszkvai szovjetkongresszuson elhangzott beszéde is. Frunze ezeket mondotta:

— Oroszország nem akar hódító háborút és annexiót, mert nem ismeri a nemzeti háborukat. Az egyetlen „törvényes motívum”, amelyet Oroszország a háborus ellenségeskedések igazolására elismert: a forradalmi érdekek védelme.

A kommentárjaiból azonban kitűnik, hogy a forradalmi érdekek szerintük túlhaladják a

szovjetunió határait, tehát azonosak azokkal az okokkal, amelyek háborukat szoktak előidézni. Készülnek a kémiai háborura is és ezen a téren ma már nem maradnak a fegyverkező nyugati nagyhatalmak mögött.

A Mendelejev intézetet, amely azelőtt a tudományos kémiai kutatásokra szolgált, szintén a vörös hadsereg szolgálatába állították és ennek az intézetnek most a vörös hadsereg „mechanizálása” a célja. A szovjet hadseregnek vezetői nyíltan vallják, hogy szabad használni dum dum golyót, sőt most már azt a nagyszabású újítást is megszerezték a világnak, hogy a mérgező gázzal töltött bombák helyett bevették a bacillussal töltött bombákat is. Slatogorov vegyésztanár, aki szolgálatait felajánlotta az orosz szovjetnek, tifuszbacillusokkal, diftéria-bacillusokkal és más fertőző mikroókkal töltött lövedékeket állított elő.

A szovjet szájaize szerint ezeket a lövedékeket már ki is próbálták, még pedig halálra ítélte ellenforradalmárokon. Ezenfelül felállították a légitöltőt és ma már rengeteg hadirepülőgépet gyártanak.

Az Uj Kelet
ság n
Szerkesztő
Felelős szle
Előfizetési
240 le
Az Uj Kelet
megje

A vasem
dik születés
tendőből ne

Pente
5685 Elu
Ujhold
1925. aug.

és azok közé
cionisták volt
nem is volt,
végzészerű f
rendezett had
sereget, a tá
tábort Uszisk
nek első pill
dala mellett
nagyobb ellen
annak az em
fiának tartott
világnézetet vo
akarat fűtött.
és ellentétes
nyugati zsidó
mint amikor
sem mert He
télye ellen fel
és praktikus
ezekben a harc
bernek”. De
erre a névre. F
akinek szinte
sirmi is látták
történt, amikor
gresszusnak U
jaira. A kongr
lan diplomácia
telen-keletlen
gelésébe. A v
megsebzett oro
tötték el, fogat
végigjajdult a
Ciont, elárulják
hatása kelt. A
cok meredtek e
kedett szólásra.
hogy a cionista
is Palesztina m
kűje tudta vala
De Uganda ter
kőnyibe.

Aztán még
év előtt, a XII
ban. Akkor lett
zsidó nép parla
kal ünnepeite a
mon kívül, me
köszöntötte a m
szus nevében. A
kőny. De ezek
küzdelmes munk
dog könyvek vo
gyült egybe a z
ber újra ott áll,
zérei között. Mi
tel köszöntjük ő

Pén

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánáti zsidó ság naplaja
 Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő
 Felelős szerkesztő Dr. Marton Ernő
 Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lej, negyedévre 240 lej, félévre 460 lej, egész évre 850 lej.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomatait csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

A vasember ma ünnepi életének hatvankettedik születésnapját. Ebből a hosszú hatvankét esztendőből negyvenkettőt a zsidó nemzeti eszme aktív szolgálatában töltött és az öreg katoná ma is ott áll a legelső posztok egyikén, rendületlenül, nevéhez méltóan, mert a zsidó nép legújabbkori történetében ezen a néven ismerik: a vasember. Mönáchem Uzsiskin 5623. év (1863.) Elul hónap elsőjén született Oroszországban. Neve már kitörülhetetlenül belé van írva a zsidó nemzet történetébe és azok közé a nagyon kevesek közé tartozik, akik cionisták voltak már akkor, amikor cionizmus még nem is volt. Mert voltak ilyenek és amikor Herzl végzettszerű fellépése megtörtént, a vezér készenáll, rendezett hadsereget talált bennük. A vezér hadsereget, a tábor vezért talált egymásban és ezt a tábor Uzsiskin vezette a zászló alá. Herzl fellépésének első pillanatától kezdve ott állott a vezér oldala mellett a legnagyobb elismerője és a legnagyobb ellenzéke volt hosszú éveken keresztül annak az embernek, akit a zsidó nép legnagyobb fiának tartott. Herzl és Uzsiskin két ellentétes világnézet volt, amelyet egy cél irányított és egy akarat fűtött. És amikor ez a két kemény akarat és ellentétes világnézet, a keleti zsidó és a nyugati zsidó egymásba csapott, az olyan volt, mint amikor acélkardok csapnak egymásba. Senki sem mert Herzl lenyűgöző bipnotikus erejé tekintélye ellen fellázadni, csak ő, Uzsiskin. A politikai és praktikus cionizmus összecsapásai voltak ezek és ezekben a harcokban neveztek el Uzsiskint a „vasembernek”. De az egész külső megjelenése is rávall erre a névre. Hatalmas, szélesváll, oroszlanfejű ember, akinek szinte reccog minden mozdulata. Egyszer sírni is látták, de ez a sírás rettenetes volt. Akkor történt, amikor Anglia fölajánlotta a cionista kongresszusnak Ugandát az alapítandó zsidó állam céljaira. A kongresszus tagjai megszádláltak a hallatlan diplomáciai sikertől és maga Herzl is, kénytelen-kelletlen belément a nagyszerű ajánlat mérlegelésébe. A vasember úgy foljajdult, mint egy megsebzett oroszlan. Kemény szemét könnyek öntötték el, fogai megcsikorogtak és rekedt hangja végigjajdult a kongresszus termén: elakarják adni Ciont, elárulják Palesztinát. Szavának megdöbbentő hatása kelt. A delegátusok felzúrtak, sápadt arcok meredtek egymásra és Herzl megrendülve emelkedett szólásra. Ott, a nyílt ülésen esküt tett, hogy a cionista törekvések központjában továbbra is Palesztina marad és csak ez az ünnepélyes esküje tudta valamennyire lecsillapítani a lelkeket. De Uganda terve véglegesen befűlladt a vasember könnyeibe.

Péntek
 5685 Elul 1
 Ujhold
 1925. aug. 21.

Aztán még egyszer látták őt könnyezni. Két év előtt, a XIII. cionista kongresszuson Karlsbadban. Akkor lelt Uzsiskin hatvan esztendő és a zsidó nép parlamentje, szűnni nem akaró ovációkkal ünnepelte az őz vasembert. Szokolov programon kívül, meglepetésszerűen állott szólásra és köszöntötte a mit sem sejtő Uzsiskint a kongresszus nevében. A vasember szeméből kibugyant a könny. De ezek a könnyek, a diadalmas harcok és küzdelmes munka gyümölcsében gyönyörködő boldog könnyek voltak. Ma újra és tizenegyszer gyúlt egybe a zsidó nép parlamentje és a vasember újra ott áll, a mi parlamentünk kimagasló vezéréi között. Mi pedig távol és közel rézi szeretettel köszöntjük őt életének hatvankettedik évében.

g. j.

A Bratianu-emlékalap javára gyűjtött összeg a király születésnapjának ünnepségeit fogja szolgálni. Bukarestből jelentik: A tegnapi minisztertanács határozata alapján Bratianu Jonel miniszterelnök felhívást fog intézni a liberális párt vidéki szervezeteihez, melyben föl fogja őket szólítani arra, hogy az ő emlékalapja javára gyűjtött összegeket fizessék be arra az alapra, mely a király születésnapjának ünnepségeit fogja szolgálni. A minisztertanácson egyébként Duca ismertette Bratianu Vintila pénzügyminiszternek Franciaországból küldött értesítéseit. Bratianu Vintila már elutazott Roytból jelenleg Párisban van.

A zsidó Welthilf-konferenz központi tanácsának ülése. Bacsból jelentik: A Welthilf-konferenz központi tanácsa az Egyesült Zsidó Népbank kérdésével foglalkozott. A bankot annak idején a konferencia alapította. A kelet-európai delegátusok egybehangzón kijelentették, hogy szükség van olyan intézményre, amely zsidó kézművesek és kisiparosok felszolgálására olesó és hosszulejáratu hiteleket tud nyújtani. Ezután tárgyalták a Joint állásfoglalását a Krim tervezettel szemben. E kérdéshez hozzászóltak dr. Jochelmann (London), dr. Thon (Krakkó) dr. Chajesz főrabbi (Bécs) és Alfred Berger (Berlin). Dr. Oszkar Kohn kiegészítette Motzkin jelentését az amerikai delegáció működéséről. Kijelentette, hogy az európai zsidóságnak gondoskodnia kell arról, hogy a Krim-tervezet ne emésze fel az összes pénzeszközöket, mert még igen sok más rendkívül fontos zsidó szociális szervezet működik, amelyeket támogatni zsidó kötelesség. Jeleantette, hogy 1925 május 24-én New Yorkban dr. Stephan Wise vezetésével és a legelőkelőbb zsidó amerikai szervezetek reprezentánsai jelenléte mellett a Welthilfkonferenz gyűlést tartott és itt ugyanez az álláspont érvényesült. A Joint bizottság kijelentette, hogy európai szervezetek utján kívánja Európában a munkát folytatni. Ugyanekeor egy amerikai zsidó konferenciának Európában való megtartását javasolták. A jelentést tudomásul vették, azután a folyóügyeket tárgyalták.

Életveszélyes foglalkozás-e az artistaság? Szabadkáról jelentik: A szabadkai árvászeket igen érdekes ügy foglalkoztatja. Egy ismert szabadkai ácsmester pert indított elvált felesége ellen és azt követeli, hogy az árvászek az anya gondozásában levő tíz éves leánygyermekét adja át neki. Beadványában részletesen kitér arra, hogy elvált felesége olyan foglalkozásra adta a kisleányt, mely életveszélyes és a gyermek lelki fejlődését is veszélyeztetheti. Az ácsmester által kifogásolt mesterség az artistaság. Az anya ugyanis a kisleányt egy artistanak adta át azzal a felrétellel, hogy a gyermek két esztendeig mutatványokért semmi fizetést ne követeljen.

A kormány a békebeli paritást akarja a tisztviselőfizetéseknél visszaállítani. Bukarestből jelentik: A köztisztviselők körében nagy agitáció folyik a fizetések rendezése ügyében. A kormány a békebeli paritást akarja a fizetéseknél visszaállítani, azonban a tisztviselők háborúelőtti rangfokozata alapján. Ilyen alapon méltánytalan elbánásban részesülnek az azóta előléptetett tisztviselők és ezért minden eszközt felhasználnak arra, hogy a kormánynak, illetve a pénzügyminiszternek ez a terve ne sikerüljön.

Malcetky volt bolgár minisztert bíróság elé akarják állítani. Bukarestből jelentik: Ruszcsakból érkezett jelentés szerint a bolgár szobranje elhatározta, hogy megkeresi a szófiai királyi táblát, hogy állítsák bíróság elé Malcetkyt a Sambulinszky kormány volt miniszterét, hivatalos akták megsemmisítéséért. Moletzky ugyanis idejében mandátumának igazolásáról szólott. Azonkívül kéri, állítsák bíróság elé az agrárkormány azon tagjait, akik a rendkívüli gárda felállításáról szóló dekrétumot aláírták.

Szeptember huszonnyolcadikán kezdődik Rein z Jakab ügyének tárgyalása a nagyváradi ítélőtáblán. Nagyváradról jelentik: Negyedik hónapja már, hogy a szatmári törvényszék meghozta ítéletét Rein z Jakab bűnügyében. Az életfogytiglani kényszermunkára ítélte Rein z Jakab felelősségi tárgyalása a nagyváradi ítélőtábla előtt fog lezajlani. Az ügyre vonatkozó hatalmas aktszomagok már

hetekkel ezelőtt megérkeztek az ítélőtáblához. A Rein z Jakab ügy referense a felelősségi tárgyaláson Domokos táblabíró lesz. Egyébként a Rein z Jakab ügyet az Ille büntető tanács tárgyalja. A tárgyalást tegnap tüzte ki a tanács szeptember 28-ára. A bűnügy nagyváradi tárgyalása három napot fog igénybe venni. A perrendtartás értelmében a felelősségi tárgyaláson Rein z Jakab személyesen fog résztvenni. A védelmet szatmári védői látják el. Rein z Jakab a tárgyalás előtt egy nappal fogják Szatmárról Nagyváradra hozni és az ügyészség fogházában fogják elhelyezni.

Szeptemberben a Népszövetség az erdélyi telepések panaszait is tárgyalni fogja. Bukarestből jelentik: Szeptember 2-án nyílik meg Genfben a Népszövetség őszi ülészaka, melyen az erdélyi telepések panaszait is tárgyalni fogják. Pontos információk szerint az erdélyi telepések külön bizottsággal képviseltetik magukat ezeken az üléseken. A kormány specialistákból összeállított delegációval vesz részt.

Egy katonaszabadító társaságot lepleztek le Galacban. Bukarestből jelentik: Galacban egy óriási és az egész országot behálózó katonaszabadító társaságot lepleztek le. Már régebben gyaus a hatóságoknak, hogy újabb sok szabadságolások történnek a katonaszabadító társaságok részéről. A szabadságolt egyének teljesen hivatalos listákkal voltak felszerelve. Egy feljelentés alapján kiderült, hogy ezeket a szabadságoltakat egy galaci társaság hamisítja, akik annyira jó összaköttetésekkel bírtak, hogy a katonai könyveken is keresztülvették, úgy, hogy nem lehetett a csalásra rájönni. A vizsgálat, amely egy feljelentés alapján indult meg, szenzációs adatokat hozott nyilvánosságra. Letartóztatottak egy Virgil Stindariu nevű egyént, aki a társaság főirányítója volt. A szálak Brassóba vezetnek, ahol több letartóztatást várnak.

Terente unokaöccse is rablóbandát alakított? Bukarestből jelentik: Galac és Babas között az országuton szenzációsan merész utszéli támadás történt tegnap fényes nappal. Galacból áruval megrakva öt szekér Buzeu, illetve, Ramicul-Serat felé tartott. Babas község határában rablók állottak el az utvonalat és felszították a szállítókat, hogy adják le értékesebb holmijaikat. A szállítók, akik teljesen fegyvertelenek voltak nem mertek szembeállni és így eleget tettek a felhívásnak. Mintegy félmillió értékű holmit vettek el és már-már elhagyni készültek az utvonalat, amikor csendőrök érkeztek oda. A rablók észrevették őket és idejében rajvonalba fejlődtek, hogy felvegyék a harcot a csendőrökkel. Valóságos tüzharc keletkezett, amely mintegy két óra hosszat tartott. A csendőröknek sikerült a banda tagjai közül hármat elfogni, a többiek azonban elmenekültek. A letartóztatottak közül az egyik Terentét nagybátyjának vallja.

Megették a patkányok. Berlinből jelentik: Borzalmas szerencsétlenség színhelye volt tegnap a Berlin melletti Trebbin község. Egy kilenc hónapos kisgyermeket valósággal felfaltak a patkányok. A gyermek anyja néhány órára magára hagyta a csecsemőt a kertben és mikor visszatért, borzalmas látvány tárult a szeme elé: a gyermeknek az egész teste csupavér volt, alsótestét valósággal felfalta két hatalmas patkány, melyek az anya közelétekor szaladtak csak el. A szerencsétlen gyermek belehalt sérüléseibe.

* Kolozsvár szenzációja a 83. gyalogezred cigány szalon zenekarának hangversenye esténként a Palace-kávéházban.

Ha kívánod a következőt is, vas- vagy réz-

butort, zongorát

ahol venni, az Marosvásárhelyre ér tekintés
 számjára az újsí Székely és Réti me

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYKÉRSZÍ BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermet,
 székelyudvarhelyi központjában legelőkelőbbben itt szerzethetik be

joggal a legjobbat követelheti. Ne tegyen tehát költséges kísérleteket, hanem maradjon meg régi jelszava mellett: **ÉN csak a valódi + kávédaráló védjegyű**

Pénzeért „FRANCK“-kávépótléket* veszem.

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyigazgatóságok nem értesítik a feleket, ha adóhátrálékban vannak

A feleknek maguknak kell érdeklődni, hogy nincsenek-e hátrálékban. Szeptember 15-én befejeződnek az adófelebbezési tárgyalások

(Cluj-Kolozsvár, augusztus 20. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az utóbbi időben egyre gyakrabban hangzottak el panaszok aziránt, hogy a pénzügyigazgatóságok a feleket nem értesítik arról, hogy az elmúlt évről mennyi adóhátrálékkal vannak megterhelve és így arról csak akkor értesülnek, amikor a behajtási eljárást már folyamatba tették ellenük. A panaszok tárgyában kérdéssel fordultunk Dumitriu adminisztrátorhoz, a kolozsvári pénzügyigazgatóság vezetőjéhez, aki a következőket mondotta:

Hallottam ezekről a panaszokról, de a pénzügyigazgatóságnak nem áll módjában a panaszokat orvosolni. A régi magyar adótörvények úgy intézkedtek, hogy az adóhátrálékban lévő feleket értesíteni kell arról, hogy milyen összeggel tartoznak ezen a címen. A román törvények, amelyeknek érvénye Erdélyre is ki lettek terjesztve, ilyen intézkedést nem tartalmaznak és így a feleknek maguknak kell érdeklődni aziránt, vajjon nincsenek-e adóhátrálékban az elmúlt évekről.

— Ezirányu érdeklődésre a pénzügyigazga-

tóság mindenkinek rendelkezésére áll. Sokan vannak, akik két és három év óta vannak adóhátrálékban anélkül, hogy törlesztenének, vagy legalább is tudomással bírnának róla. Így azán megtörténhetik, hogy az illető ellen előzetes felszólítás után végrehajtást rendelünk el. Különösen fontos azoknak, akik az előző években rendezték adótartozásukat, hogy megérdeklődjék vajjon nincsenek-e hátrálékban, mert ezáltal egy csomó költségtől kimélik meg magukat.

A pénzügyigazgatóság felhívja azokat, akik előző évi adókotelezettségüknek nem mindenben tettek eleget, érdeklődjenek adóhátrálékuk iránt a pénzügyigazgatóságnál, mert az érvényben lévő román adótörvények alapján erről külön senkit sem értesítenek.

Érdeklődtünk ezután arról, hogy az adófelebbező bizottságok mikor fejezik be működésüket. Dumitriu adminisztrátor kijelentette, hogy a bizottságok napoként tartanak ülést és az összes felebbezésnek letárgyalása szeptember 15-ére befejeződik.

tést sem kap, de ellátásról az artista köteles gondoskodni. Az artista a kislányt eróművésznek képezi ki, aki a Kludsky-cirkuszban már fel is lépett és artista kifejezéssel élve „egy golyóval és egy ruddal dolgozott”. Az apa tanukat jelentett be arra vonatkozólag, hogy a kislány által végzett produkciók életveszélyesek, a gyermek testi épségét veszélyeztetik. Az árvaszék még nem döntött.

— Egy luxusgözös borzalmas katasztrófa. New-Portból jelentik: A „Macki Ley” nevű luxusgözöst súlyos katasztrófa érte. A hajó gözkazánja felrobbant. A robbanás következtében harmincan meghaltak, ötvenen súlyosan megsebesültek. A hajó zsúfolva volt kirándulókkal, nagyrészt asszonyokkal és gyermekekkel. A halottak nagy számát azzal magyarázzák, hogy az utasok többé-kevésbé a gözös alsó helyiségében tartózkodott. A robbanás egy gyakorlatozó flotta egység közelében történt. A hadihajók, melyek szikratávíró urján értesültek a katasztróról, a hajó segítségére siettek.

— Megőrült az Amiensben kiskilott vonat vezetője. Párisból jelentik: Az amiens-i vasúti szerencsétlenség további két súlyos sebesültje behalt sebeibe. Ilyenformán tizenegyre emelkedett a halottak száma. A súlyosan sebesültek közül még sokan a halállal vívódnak. A vizsgálat még nem jutott érdemleges megállapításokhoz, mert — mint már jelentettük — a kiskilott vonat mozdonyvezetőjén az elmezavar tünetei mutatkoznak és eddig nem lehetett kihallgatni.

— Világos nappal, a város legforgalmasabb utcáján leütötték és kifosztották. Winnipegből jelentik: A város egyik legforgalmasabb utcáján öt utonálló világos nappal megtámadta a villamos vasutársaság pénztárosát és elrabolt tőle 87.000 dollárt. A banditák botokkal leütötték a pénztárosat, azután a zsákmánnyal futásnak eredtek és nyomtalanul eltűntek.

— Lovak a vonat kerekei között. Komáromból jelentik: Tegnap az utolsó személyvonat, amely Komáromból Érsekujvárra megy, a várókeleknél elütött két legelésző lovat. A szétszelt testrészek a vonat kerekei közé keveredtek és megállásra kényszerítették a vonatot, amely csak a hűscafatok eltávolítása után folytathatta útját. A karamból egy szegény komáromi fuvaroscsaládot fosztott meg összes vagyonától és életfenntartási eszközétől.

— A fascisták internálni akarják az emigrálni készülő ellenzéki vezéreket. Rómából jelentik: Orlandó volt miniszterelnök, aki a fascisták támadásai miatt emigrálni akart Olaszországból, elállott ettől a szándékától. Hir szerint Orlandó audiencián jelent meg a királynál, akitől el akart búcsúzni és a király rábirta arra, ne hagyja el az országot. Farinacci, a fascistápart titkára az emigrálni akaró ellenzéki vezérek internálása érdekében kezdett akciót, Mussolini azonban nem akar ehhez hozzájárulni.

— A borbélyok déli zárórámódosítást kérhetnek. A zilahi borbélyok nemrégiben memorandumot terjesztettek a munkaügyi miniszter elé, melyben kérték, hogy a borbély és fodrász üzletek déli záróját módosítsa oly módon, hogy az eddigi 1—3 záróra helyett 12—2 ig tartó zárórát léptessen életbe. A miniszter helyt adott a kérésnek és utasította a munkaügyi inspektorátusokat, hogy ahol erre a módosításra szükség van — léptesse életbe. A kolozsvári inspektorátus felhívja a borbélyok figyelmét erre az intézkedésre és ha módosítani akarják a déli zárórát, terjesszék be ezirányu kérésüket.

— A világ állatállománya. A római nemzetközi gazdasági intézet a közelmúltban igen érdekes kimutatást adott ki a világ jelenlegi állatállományáról, amelyben azonban Oroszország, Ukrajna, Fehéroroszország, Kaukázus, a Krim, Kína, Törökország, Perzsia és más jelentéktelen terület állatállománya nem foglaltatik benne. Ló 66 millió db van — Ebből Európában 30, Amerikában 23, Afrikában 2, Ázsiában 8, Ausztráliában 3 millió darab. A marhaállomány 434 millió darab, melyből Európára 97, Amrikára 125, Afrikára 36, Ázsiára 158 és Ausztráliára 18 millió darab jut — A disznók száma 141 millió s ebből van Európában 55, Amerikában 77, Afrikában 1, Ázsiában 7, Ausztráliában 1 millió darab. — 455 millió a juh: Európában 135, Amerikában 112, Afrikában 62, Ázsiában 44 és Ausztráliában 102 millió. Az utóbbi statisztika ezt megelőzően 1920. végén készült s a kettőt összehasonlítva, jelentős emelkedés állapítható meg, — a loállomány kivételével — marhánál 4 százalékkal, juhnál 4, sertésnél 7, kecskénél 2 százalékkal az emelkedés. A loállomány 8 százalékkal csökkent, ami azonban minden valószínűség szerint az oroszországi adatok hiányosságából ered.

— Románia kereskedelmi mérlege. Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztérium közölte a januári és februári külkereskedelmi mérleget. Eszerint kivitelünk ebben a két hónapban 6581 millió, behozatalunk pedig 6148 millió lej lett ki. Mérlegünk tehát aktív volt.

— A bányatulajdonosoktól a Banca Nationala veszi át az ezüstöt. Bukarestből jelentik: Egy régebbi minisztertanácsi határozat alapján szeptember elsejétől kezdve a Banca Nationala veszi át a bányatulajdonosoktól az ezüstöt, még pedig a napi árnál 13-5 százalékkal olcsóbban.

— Reorganizálják a CFR-t. A vasutügyi minisztérium már régebben elhatározta, hogy bizonyos tekintetben reorganizálja a CFR-t. Pretorian vasúti vezérigazgató a kérdés tanulmányozására körutat tett Erdélyben is. Kolozsvárról tegnap este utazott vissza Bukarestbe és elutazása előtt a következő nyilatkozatot adta a sajtónak: A vasutnál a legnagyobb takarékoságot akarjuk keresztülvinni. A traversák legnagyobb részét kicserélésre szorulnak, a vonalak sok helyütt meg vannak rongálódva, szükség van tehát azonnali intézkedésekre. Utazásom ezzel van összefüggésben. Tanulmányoztam miként lehetne a legnagyobb fokú megtakarítással ezeket a munkálatokat effektuálni. Azonkívül tervbe vettük a vasutvonalak megrövidítését, illetve kiegyenlítését is, ebből a szempontból ugyancsak megvizsgáltuk a vonalakat. Erdélyi körutam, véget ért és visszamegyek Bukarestbe, hogy a tapasztalataim alapján elkészítem munkatervemet. Ezt elsősorban a minisztertanácsnak kell helybehagyni, de remélem, hogy ez nem fogja késleltetni a megvalósítást és már őszel hozzáláthatunk a nagyarányu munkák elvégzéséhez.

— Módosították az expressz- és gyorsvonatok jegyrendszerét. A CFR vezérigazgatósága rendeletet adott ki, amely rendelet alapján megváltoztatja az expressz- és gyorsvonatokra szóló zóna-jegyrendszert. Az eddigi

rendszer szerint, ha a közönség a legkisebb távolságot akarta gyors- vagy expresszvonattal megtenni, a pénztárak nem adhattak ki jegyeket csak a legkisebb zónatávolságra, amely távolság expresszvonatnál 100 kilométernek, míg gyorsvonatnál 60 kilométernek felelt meg. Ha valaki Apahidára akart utazni a gyors- vagy expresszvonattal, annak ellenére, hogy a megtett távolság alig haladta meg a 20 kilométert, meg kellett váltania a 60, illetve a 100 kilométerre szóló jegyét. Az új rendelet szerint a pénztárak ezután kisebb távolságra is kiadhatnak jegyeket és így megkönnyítik az utazók közönség helyzetét, akik ezután nem tartoznak a meg nem tett távolságot is megfizetni.

— Eltörölték a kókuszolaj vámkedvezményét. Az ipar és kereskedelmi miniszter, — amint azt a „Monitorul Oficial” legutóbbi száma közli — megszüntette a kókuszolaj behozatali vám kedvezményét. Erre az intézkedésre, állítólag azért volt szükség, hogy védelmet nyújtsanak a belföldi termelésnek, amely rendezti az ország kókuszolajszükségletét.

— Magyarország sorozatos gazdasági szerződéseket köt. Bukarestből jelentik: Lapjelentések szerint a francia—magyar kereskedelmi szerződés után a kormány megkezdte a többi külföldi állammal, elsősorban Angliával a kereskedelmi szerződés megkötésére irányuló tárgyalásokat.

— Román-lengyel vasúti konferencia. Bukarestből jelentik: A lengyel kormány jegyzékben felhívta Romániát, hogy a varsói—bukaresti expresszvonat menetrendjén eszközöljenek bizonyos változásokat. Egyben javaslatot tett, hogy e hó 24-én tartsanak vasutügyi konferenciát az összes vasutügyek elintézésére. A kormány hozzájárult a javaslatához és így 24-én lengyel-román vasutügyi konferencia lesz valószínűleg Bukarestben.

Kaiser Borax

A nagy hőség, erős napsütés káros behatással vannak anők gyönged, hamvas arcbőrére.

Kaiser Borax-szal való gyakori lemosások megóvják a bőrt ezen behatásoktól.

Ezért vegyen ön is még ma eredeti

Kaiser Borax-ot a piros skatulyában.

Péntek, 1925 augusztus 21

A lej: Zürich pesten —

Kolozsvár ingadozó volt. árak némileg mért ellanyhultózkodó. Köt folyamokon tö Bécs 27-40 pest 360—36 38-10, Newy 952, Milánó 207-50, Newy 2420-00, Mila pest 72-55 B 265-00, Varsó Bukarest —, London 7-10, Zürich Bukarest márka 45-50, sterling 935 38-00, olasz 340, dollár 19 shilling 28-50, 5-90, belga fr

női áruház sz Marc

Rend le Szeptember 1 pány. A CR i Tatár Corioian K

Az Uj Kelet helyütt arról, h sége Mitter Val a kolozsvári Cor lyának vezetésén a szabályoknak dezaúvalta. Az i bajnoki forduló teszik szükségess fessor felkérte h hogy vigyek tov mig egy új szak hetővé. A Comit kének többszöri központ dr. Rad dött ki a kolozsv relmek megvizsgá dr. szakosztályi e mindaddig nem tehát, hogy a baj jében a kolozsvá telen vezetőszerve egyesületnek, mi tetien károkat oko tár professzor által tetulRegional-gy nem volt határoz fordult tehát dr. a kolozsvári Com a követezőkben vo közeledő bajnoki „Az Universit döntőmérközössel szakosztály sértőn resti központnak egyenest ellenkező nem lemondásá pont kiküldötte n felelő formában e dálni, az idő perit teszi az új bajnok gessé, összehívtam vüli közgyűlésre, volt, mert 14 ren Minthogy pedig a megejtése halaszt

TŐZSDE

Augusztus 20-án

A lej: Zürichben 265 00, Párisban 11 00, Budapestben —, Bécsben —.

Kolozsvár. A devizapiac hangulata rendkívül ingadozó volt. Dél előtt fokozott kereslet folytán az árak némileg megszilárdultak, délután azonban ismét ellanyhult a piac. A hangulat általában tartózkodó. Kötések csekély számban a következő árfolyamokon történtek:

Bécs 27.40—27.55, Prága 5.80—5.83, Budapest 360—364, Páris 9.15—9.18, Zürich 38.30—38.10, Newyork 194.50—195.50, London 948—952, Milánó 7.05—7.10.

Zürich Zárlat: Berlin 122.75, Amsterdam 207.50, Newyork 515.25, London 2503.05, Páris 2420.00, Milánó 1862.50, Prága 1525.00, Budapest 72.55, Belgrád 922.50, Bukarest 265.00—265.00, Varsó 92.50, Bécs 72.55.

Bukarest. Devizák: Páris 9.20, Berlin —, London 951, Newyork 195.05, Milánó 7.10, Zürich 38.00, Bécs 27.50, Prága 5.78.

Bukarest. Valuták: Napoleon 745, német márka 45.50, leva 1.38, török líra 112, font sterling 935, francia frank 9.40, svájci frank 38.00, olasz líra 7.20, drachma 3.45, dinár 340, dollár 195.00, angol forint 33.00, osztrák shilling 28.50, magyar korona 27.50, cseh korona 5.90, belga frank —, holland forint —.

„Mode de Paris“
Erdély legnagyobb

női konfekció

áruháza szeptember 1-én nyílik meg
Marosvásárhelyt, Fő tér 41.
Mestitz-palota.

SPORT

Rend lesz ősszel a pályákon

Szeptember 1-én megindul az új bajnoki kampány. A CR intézkedései a rend biztosítására. Tatár Coriolan professzor nyilatkozik az „Uj Kelet“ munkatársának

Az Uj Kelet olvasóinak beszámoltuk már e helyütt arról, hogy a labdarugószakosztály vezetője Mitter Valér dr. elnökkel az élen lemondott a kolozsvári Comitetul Regional futballszakosztályának vezetéséről, miután a bukaresti központ több, a szabályoknak megfelelő intézkedését több ízben dezaudálta. Az idő előrehaladtával volt már az új bajnoki forduló kiírását, a sorsolások megajátását szükegessé és ezért dr. Tatár Coriolan professzor felkérte a lemondott szakosztály vezetőségét, hogy vigyék tovább az ügyek vezetését, mindaddig míg egy új szakosztály összeállítása nem válik lehetővé. A Comitetul Regional elnöksémetes elnökének többszöri sürgetésére végül is a bukaresti központ dr. Rachitan személyében delegátust küldött ki a kolozsvári labdarugószakosztályt ért sérelmek megvizsgálására, de a kiküldött és Mitter dr. szakosztályi elnök között lefolytatott tárgyalások mindaddig nem vezettek eredményre. Felő volt tehát, hogy a bajnoki szezon megkezdésének idejében a kolozsvári futballsport népszerűségében és kénytelen vezetőségében, ami úgy a kolozsvári sportegyesületnek, mint egyetemes sportéletünknek hihetőleg károkat okozott volna — annál inkább, mert Tatár professzor által szerdára összehívott rendkívüli Comitetul Regional gyűlés több tag távolmaradása folytán nem volt határozatképes. Munkatársunk kérdéssel fordult tehát dr. Tatár Coriolan professzor urhoz, a kolozsvári Comitetul Regional elnökéhez, aki a következőkben volt szives az Uj Kelet olvasóit a közelebbi bajnoki szezon előkészületeiről tájékoztatni:

„Az Universitatea—UCASP ismeretes bajnoki döntőmérkőzéssel kapcsolatban a kolozsvári futballszakosztály sértőnek találta magára nézve a bukaresti központnak néhány, a szabályokkal homlok-egyenest ellentéző döntését és ezért benyújtotta nekem lemondását. Miután pedig a bukaresti központ kiküldötte még mindig nem tudta a megfelelő formában ezt a kellemetlen incidenst likvidálni, az idő pedig sürgős intézkedések megtételét teszi az új bajnoki szezonnal kapcsolatban szükségessé, összehívtam a Comitetul Regionalt rendkívüli közgyűlésre, ez azonban határozatlanoképtelen volt, mert 14 rendes tagból mindössze öt volt jelen. Minthogy pedig a bajnokság kiírása, a sorsolások megajátása halasztást nem szenvedhet, elhatáro-

tam, hogy a magam hatáskörében ideiglenes hatállyal egy futballszakosztályt fogok kinevezni, mindaddig vezesse a kolozsvári futballsport ügyeit, míg egy, a alkotmányos formák betartása mellett alakított jogutód helyét el nem foglalhatja. A szakosztály ügyeinek vezetésére Salvan Virgil mérnök urat kérem fel, aki abban az esetben, ha a megbízást vállalni hajlandó, azonnal előterjesztést fog tenni a szakosztály többi tagjainak kinevezésére vonatkozóan.

Amennyiben azonban Salvan mérnök a megbízást nem fogadja el, úgy a kolozsvári sportegyesületek vezetőit értekezletre hívom össze és előterjesztésük alapján fogom az új szakosztályi elnök és tagok kinevezését megajátolni. Ez a szakosztály csak ideiglenes jelleggel bír, intézkedései azonban — egy másik kinevezéséig, — teljes jogkörűek lesznek.

Munkatársunk azon kérdésére, hogy milyen intézkedéseket kíván a Comitetul Regional életbeléptetni arra vonatkozóan, hogy az utóbbi időben a sporttelepen sürűn előforduló sorozatos botrányok és tetleges inzultusok, — amelyek végül a közönség elriasztására vezettek — meg ne ismétlődhessenek. Tatár professzor energikus hangon jelentette ki, hogy a kolozsvári labdarugósport vezetői a legérélyesebb eszközökkel fogják megakadályozni a előfordultakéhoz hasonló botrányok megismétlődését a kolozsvári pályákon.

A mérkőzések alatt állandóan erős csendőrkészültség fog a rendezők rendelkezésére állani, a rendbontókat örökre el fogják tiltani a sporttelepek látogatásától s amennyiben a rend még így sem lesz teljesen visszaállítható — mondotta Tatár professzor — úgy el fogom rendelni a bajnoki mérkőzéseknek zárt ajtók mögötti lejátszását, míg az egyes egyesületek a maguk és közönségük körében nem fogják a sporttelepen a tökéletes rendet és a mérkőzések incidens nélküli lebonyolítását megakadályozni.

Tatár Coriolan professzor nyilatkozata előreláthatólag megnyugtatólag fog hatni a közönségnek azon rétegeire, amelyeket az utóbbi botrányok elriasztottak a mérkőzések látogatásától, mert garanciát nyújtanak arra, hogy a futballmérkőzések valóban igazi sportot fognak nyújtani és nem lesznek levelezőcsatornái nemzeti és felekezeti gyűlölködéseknek.

Vasárnap: Haggibbor—NAC.
Haggibbor KAC nemzetközi uszóverseny.

Rador 2410

Tacamul
ezüstárugyár
CLUJ

Str. Av. am. Janca 3.
[v. Petőfi utca]

Gyárt:
Erv. eszközöket,
Szervizeket,
Disztárgyakat
stb.

Csak
viszonteladónak!

Ügyeljünk a védjegyre

Telefon Nr. 482.

Kilakoltatásom miatt STERNBERG
összes perzsaszőnyeget, egész új zongoráimat am. Wirth, Hoffmann, Gebr. Stigl. stb.
Részletre is. leszállított árban árusítom. Részletre is. Oradea-Mare, Bul. R. Ferd. 14.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.
Saját tőkeli: 48 000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely.
Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.
Árrak árai a vásár mellett. Betéteket elfogad, váltókat lezámít, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. Safe Deposit.

Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Megérkeztek
„BUICK“ és „CITROEN“
gépkocsik
a I. N. JILESCU
automobil rektárba, Cluj, Str. R. Maria 16.

Tennisz nadrag,
luster sacco, vászon ruhák
Neumann M.
Czég
Cluj, Plaza Unirii No 14.

Kocsikenőcsőt
I-a hordóst lei 5.50 bármily kis vagy nagy mennyiségben szállít
Szappangyár Rt. — Dej
Kérjen ajánlatot többi gyártmányainkról is.

Kék-hajtű
ezüsthégygyel
vas-hajtű
sima és recés
versenyen kívüli árban!

Csak nagykereskedőknek szállít
Fratii Sternhell
tű- és fémáru-gyár
Oradea-Mare, B. Reg. Ferdinand 20.
Sürgönyoim: FAMET. — Telefon 304.

vannak
ban. Szept-
k
áll. Sokan
óta vannak
örlesztenének,
anak róla. Így
etó ellen elő-
rendelünk el.
az e öző évek-
gy megérdek-
lekban, mert
kimélik meg
azokat, akik
nem minden-
adóhátralékuk
ert az érvény-
alapján erről
ogy az adók
be működ-
kijelentette,
artanak ülést
lása szeptem-
a legkisebb tá-
presszvonattal
attak ki jegye-
gra, amely tá-
meternek, míg
felelt meg. Ha
a gyors- vagy
hogy a meg-
20 kilométer,
a 100 kilome-
delet szerint a
gra is kiadhat-
nk az utazók-
m tartoznak a
fizetni.
j vámkedvez-
ni miniszter, —
legutóbbi száma
behozatali vám
állítólág azért
ak a belföldi ter-
kókusolajszük-
s gazdasági
jelentik: Lap-
kereskedelmi
di a többi kül-
l a kereskedelmi
gyálásokat.
konferencia.
kormány jegy-
a varsó—buka-
n eszközöljenek
javaslatot tett,
sütügyi konfe-
elintézésére. A
oz és így 24-én
encia lesz való-

behatás-
cbőrére.
gyakori
behatá-
edeti
-ot

Manométereket
és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal
GÁSPÁR műszerész, Arad
Str. Horia I. (v. Széchenyi-u.)
Javítás végett beküldött műszereket alábbi hitelesítéssel ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. **Telefon 315 sz.**

APRÓHIRDETESEK

Férjhez adnám 36 éves asszony leányomat Viláknak saját házában vegyeskereskedése van, 40-45 éves izr. úriemberhez Teljes címet kérek „Szerencse” jellegre a kiadóhivatába. 9696

Egy ügyes fia tanulónak fizetéssel felvételt Dávid Herman körútlátában, Széchenyi-tér 39. 9703

Egy vagy két szobakonyhas lakást keresek. Cim a kiadóban.

Salamon M. rézőntő
és rézarúpartelepe
Nagyvárad, Bástya-u. 3.

Készít: Minta vagy rajz szerint sárgaréz, bronz, stb. alkatrészeket nyersen, vagy kidolgozva. Gözarmatúrákat, szelepet és forgót minden méretben.

Nagyváradon tejes ellátásra fogad, középiskolát végző, jobb házból való két-három évről feljebb intelligens izraelita urcsalád zongorahasználattal és gondos felügyelettel, esetleg oktatással, a város központjában. Cim Berger Antalné, Oradeamare, Str. Gojdu 42. I.

Önálló szeszfőzőt keresek azonnali belépésre. Nőtlenek és román nyelvtudásuk előnyben részesülnek. Ajánlatokat bizonyítvány-másolatokkal Mermelstein Mór szeszgyárába, Halmi, küldendők. 9 02

Nyomdák!
Prima bécsi **hengeranyag** és póttanyag, kilója 160 lej.
Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop. No 10.

Elegáns szoba két úriember részére, kóser ellátással kiadó. Cim a kiadóban.

Barzel
Flerarie Vasizlet
Cluj-Kolozsvár, Piata M. Vit. 13
Telefon 1049
Naponta friss bivalytej kapható, házhoz szállítva is. Schwartzné, Rudoltur 36.

Komplett 2 szobas lakást keresünk. Cim a kiadóban. 9696

Varrógép, csillagos, előadó (honvéd u.) Str. Dorobantilor 60., balra 8 ik ajtó.

Nyomdák! Könyv-kölészetek!
Füződrót minden számban és mennyiségben szállít gyári áron a Tip.
Fraternitas Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Ajánlatot szívesen szolgatunk. Nagyobb tételnél világra is utazunk.

butorozott szobát keres
fiatalember szeptember 1-re, fűdőszoba használattal, egy- vagy két-személyest. Megkereséseket „Szerencse” jellegre a kiadóhivatába kéretnek.

Ügyeljen a címre!
Oradea-Mare, Str. Nic. Jorga (Zöldfa-u.) 19.
Berkovitsné

sz. vendéglőjét kényelmességgel kibővítette. Ismeri elsőrendű konyha. Mérsékelt árak!

Marosvásárhelyen izraelita urcsalád teljes ellátásra fogad 1-2, jó házból való, 10-12 éves középiskolai tanulót. Gondos felügyelet. „Zongora használat” jellegre a kiadóba. 9704

Figyelem!
דב' כשר
étterem.
Özv. Grosz Adolfné, Oradea-Mare, Str. Nicolai Jorga 10 (Zöldfa-utca) az udvarban. Lakodalmak és abonensek rendezését vállalja. Isletes konyha. Olcsó árak.

A Paris-utcai orthodox templomán egy férfi és egy női ülés örökön kiadó. Értekezni lehet mindennap délután 2-4 óra között Pellernél, Calea Victoriei 39 szám alatt.
Szakképzett terménykereskedő, ki raktárnok és segédkönyvelő, szeptember elsejére, szombat megtartásával, megfelelő állást keres. Megkereséseket „Munkaerő” jellegre kiadóhivatába kór. 9701

SZÍNHÁZ - MŰVESZET

Machula Tibi hangversenye. Kolozsvár zeneértő közönsége nagy érdeklődéssel várta a fiatal Machula Tibi, Kolozsvári származású csellóművész tegnap esti hangversenyét. A várakozások részben nemcsak a művészek, hanem a rendkívül kellemes megjelenését gyermeknek is szólalt. Megkelti állapotunk, hogy a gyermekművész úgy külső megjelenés, mint művészi érték tekintetében igen harmónikus egyéniség. Elsőül Beethoven variációját — Händel Judás Makkabeus témája felett — játszotta. Talán a lámpaláz, talán a meglepődöttség okozta, hogy a nehéz témát a fiatal művész nem fogta meg azzal az erővel, amely a mélyes kompozíciót megillette volna. Vonókezelésében volt valami érdesség, előadói stílusában pedig valami diszharmonikus. Annál teljesebb, mélyebb, kiforrottabb, lelki elmélyülés tekintetében a teljes interpretálásban hallottuk tőle Schubert Ave Mariáját. Haydin koncertjét, különösen az Adagio részben, egy fiatal gyermek apperopiálé képességét messze túlhaladó érzés-gazdagsággal és elmélyüléssel játszotta. Sikeresek voltak Popper interpretációi, ezek a hideg, de kiváló formaérzékkel felépített darabok. Ezeknek előadásával sok alkalma nyílt Machula Tibinek finom, minden nehézségen átleadó virtuozitását és technikai felkészültségét megmagyogtatni. Kétségtelen, hogy ez a gyermekművész nagy jövőre hivatott, feltéve, hogy csodagyermekkedés helyett — mely ma már divatjammal valami — inkább a minél szelesebb iskolájú tudást és minél több gondolatot, érzést átfogó elmélyülést fogja céljait kitűzni. Erre pedig elég garancia az, hogy tanárai mind zenepedagógiai kiválóságok, akiknek módszere már is megérzik játékán. A szép sikerből és tapsból, mellyel a közönség a szimpatikus Machula Tibort elhalmozta, jó részt illeti meg Hermann Katica fiatal zongoraművésznőt, aki a zongorakíséretet látta el. Már egy matiné keretében feltűnt ez a bájos, szubtilis művésznő. Tegnap esti játéka mindvégig intelligens, lebilincselő, helyell-közeli egyéni felfogással, színnel és karakterrel kizengő volt. (s. l.)

A színházi iroda közleményei
Hétfőn jótékonycélu diszeloadás. A király születésének 60-ik évfordulóján, hétfőn este diszeloadást rendez a színház. A diszeloadás védnökségét Lepedatu kultuszminiszter ur vállalta el s jelen is lesz az előadáson. A diszeloadás tiszta jóvedelmét az Eminescu-szobor alapja javára juttatja a színház. A diszeloadás műsorát holnap részleteesen közölhetjük.
Berky Lili és Gózon Gyula kabaré-előadásai. Akinek még nincs jegye a szombati vagy vasárnapi kabaré előadások valamelyikére, szívesen a jegypénztárhoz, mert előrelátásból minden jegy előételben fog elkeln. Az előadások napjára nyelvtanulók már egyelőre jegy sem lesz kapható. Elővételi díj nincs s így az, aki most váltja meg a jegyét, ugyanannyit fizet, mint az, aki az előadások napján óhajjt jegy-t venni. Ö-szesen három kabaré-előadást tart Berky Lili és Gózon: szombaton este, vasárnap délután és vasárnap este.

baton este, vasárnap délután és vasárnap este. Mind a három előadásnak más-más a műsora. Az esti előadásokat rendez, a délutáni előadást pedig leszállított helyárrakkal tartják meg.

Magyar Színház heti műsora
Péntek: Az 8 órai vendég (2-odszor. Sorozat 308)
Szombat d. u. fél 4 kor: A kis lo d (Gyermekelőadás, olcsó helyárrakkal. Sorozat 309)

Heti műsor a Szinkör-mozgóban
Csak délutáni előadások, 3 és 5 órai kezdettel.
Péntek, aug. 21. Vigjáték attrakció! Isten hozta, mister Keaton! Angol eredeti vigjátékpróci-r, 6 felvonásban. Az első vesut és kerakpár parodizálása. Utána: Csak okosan. 2 felv. vigjáték.

Mozgók műsora.
Select-mozgó. Péntek, szombat, 21 és 22. Az amerikai technika legnagyobb vívmánya. Salambo. Monumentális ókori film 10 felv. Gustav Flaubert világhírű regénye után. Főszerepben Jeanne de Balzac

Urania-mozgó. Péntek, szombat, 21 és 22-én. Harakiri. A család beütetért. Szeczánc és dráma, a japán nép él tőből, 7 felv. Főszerepben a világhírű japán művész: Sessue Hayakawa. Exotikus. Káprázató film.

Apolió-mozgó. Szombat, augusztus 22-én. Prem er. Jó kutya, rossz emberek. Emberekről és állatokról szóló játék, 5 felv. Főszerepben a nagysz-rú kutya: Muki.

Hölgyeim! Film kalapudonságok óriási választékban 350 lei minden formában. Régi filckalapot 48 óra alatt formál és alakít az **„IDEAL”** kalapszalonn, Cluj, Reg. Ferdinand 8. (Golya-áruházal szemben).

Mégis csak legjobb a késnélküli „RASOL IDEAL”
borotváló por amely az ország legrégibb gyártmánya, mely most újonnan átpreparálva, az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána.
Ovakodjunk az ártalmas utáztatoktól. Csak az „IDEAL” felírás valódi.
Reszling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Természetes ásványviz. Celestin
VICHY Grand-Grille Hopital
Ovakodjunk az utáztatoktól. Vichy-Etat só lúgavas, emészthető viz házi elkészítése. Vichy-Etat pastillák evés után elősegítik az emésztést.

Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkből:
New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
és más kikötőbe.
Információkkal és jegyekkel szolgál:
„SARNIA” S. A. Bucurest,
Pasajinl Comédia
Táviratcim: Transatbuc.
Bador 259

3181
Diszter 2. I
N.
Kéziratok kizárólag szerkesztőséghez karnók. Kéziratok adunk vissza

1925 augusztus

Népsz

A kongresszus osztrák keres

Weiz

(Bécs, a A felszólalók a javaslatot terjesztették azok államnak nyújt elfogadták és gresszus körök már üzleti vállalkozással helyell egy ipar Bács, a cionista kongresszus A gyűlésen az ügyészség ezért hivatalos tésében és lezárta oka abban a megszületés ellen, forgatókönyv A határ Bécs, a kongresszus a ket a kormány jesitette, amikor

Bécs, augusztus 20-án Chaim Weizmann elnöke, a kongresszus sajtóosztályának a beszéd szövegét hangzik: — Mélyen tisztelt Cionista

Ebben az országban a mi drága munkánk megjelent, de leglyesen üdvözlök, hogy, mint a cionista Köszönjük önnek szeretetét, amely tünket ebben a mulhatatlan emezzel a várossal. zátát a zsidó népi állam” prófétai szívszört tözsekl szenvedve, sietőszél egy egyszerű halhatatlanság lezetéséről és nag

— „A béke ügyének” szeretetteljesen válogatott. Mi is ebben a világban és biztosak vagyunk, hogy az országunknak kormányozni és barátságos jelenségét ismertetni a szellemet. — Öszinte zsidó hitközség spanyol-zsidó folytatja.) Kitiű földi kormányzó elöször Nagy